



Kursplan

för kurs på grundnivå

Svenska I
Swedish I

30.0 Högskolepoäng
30.0 ECTS credits

Kurskod: NS1000
Gäller från: VT 2010
Fastställd: 2007-06-13
Ändrad: 2009-12-02
Institution Institutionen för svenska och flerspråkighet

Ämne Svenska

Beslut

Denna kursplan är fastställd av styrelsen vid Institutionen för nordiska språk, Stockholms universitet, 2007-06-13, och senast reviderad 2009-12-02.

Förkunskapskrav och andra villkor för tillträde till kursen

Svenska B/Svenska som andraspråk B/Svenska 3/Svenska som andraspråk 3.

Kursens uppläggning

Provkod	Benämning	Högskolepoäng
DAGS	Dagens språksamhälle	6
GRTE	Grammatik i text	6
SKRI	Skriva	4.5
STOS	Samhällets texter och samtal	9
TALA	Tala	4.5

Kursens innehåll

Kursen behandlar svenska språket och dess användning samt hur det fungerar i samspelet människor emellan. Studier i svenska är en viktig förutsättning för många olika yrken inom t.ex. undervisning, information, reklam, översättning/tolkning, bibliotek och förlag.

Delkurs 1: Dagens språksamhälle, 6 hp

Delkursen behandlar språksituationen och språkpolitik i främst Sverige med perspektiv som språkkontakt och flerspråkighet och med utblickar till övriga Norden. I delkursen diskuteras inomspråklig variation i förhållande till region, samhällsklass, ålder och kön. Även förhållningssätt till olika talspråkliga varieteter och skriftspråkliga normer diskuteras. Delkursen innehåller också en allmän introduktion till språkvetenskapen.

Delkurs 2: Grammatik i text, 6 hp

Delkursen innehåller en översiktlig beskrivning av svenska språket på ord-, fras-, sats- och meningsnivå. Grammatiska redskap används för att analysera och beskriva muntliga och skriftliga texter av olika slag. Delkursen behandlar också ett antal grammatiska språkriktighetsproblem.

Delkurs 3: Skriva, 4,5 hp

Delkursens praktiska del innebär att studenten utvecklar sitt skrivande och sin medvetenhet om bl.a. genre- och mottagaranpassning. Detta sker genom dels eget skrivande, dels granskning av och diskussion om andras och egna texter. Delkursens teoretiska del tar upp olika synsätt på skrivpedagogik och skrivprocesser. Fokus ligger på genrer som används inom högre studier och yrkesliv. Studenten ska också kunna använda normkällor som skrivregler, ordböcker och datoriserad språkkontroll.

Delkurs 4: Samhällets texter och samtal, 9 hp

Delkursens huvudfokus ligger på institutionella texter och samtal. I delkursen behandlas pragmatikens grunder samt begrepp som genre, diskurs och institution. Övningar i text- och samtalsanalys ingår liksom studiet av institutionella texter och samtals utmärkande drag och samhällseliga funktioner.

Delkurs 5: Tala, 4,5 hp

Delkursen behandlar muntlig kommunikation i teori och praktik med särskilt fokus på muntliga praktiker för akademiska studier. Syftet är att studenten ska förvärva säkerhet i att uttrycka sig muntligt under sina fortsatta studier och i sitt framtida yrkesliv. Vidare ges övning i att bedöma egna och andras muntliga presentationer. Kursens teoretiska delar betraktas som bas för att utveckla färdighet.

Förväntade studieresultat

Efter avslutad kurs ska studenten ha förvärvat grundläggande kunskaper om det svenska språksamhället, grundläggande färdigheter i att analysera språkanvändning i olika kontexter samt god förmåga att uttrycka sig i tal och skrift i olika kommunikationssituationer.

Undervisning

Undervisningen ges i mån av resurser. Beslut om undervisningens närmare uppläggning för de olika delkurserna och om den undervisning som ska vara obligatorisk fattas av institutionsstyrelsen.

Kunskapskontroll och examination

a. Kursen examineras genom salstentamen, muntliga presentationer och skriftliga inlämningsuppgifter. Delkurserna Skriva och Tala examineras löpande.

b. Betygssättning sker enligt en sjugradig målrelaterad betygsskala:

A = Utmärkt
B = Mycket bra
C = Bra
D = Tillfredsställande
E = Tillräckligt
Fx = Otillräckligt
F = Helt otillräckligt

c. Kursens betygskriterier delas ut vid kursstart.

d. För att få slutbetyg på hela kursen krävs lägst betyg E på samtliga delkurser.

e. Vid underkännande gäller att studerande som fått betyget F eller Fx på ett prov har rätt att genomgå fyra ytterligare prov så länge kursen ges. Studerande som fått lägst betyget E på prov får inte genomgå förnyat prov för högre betyg.

Studerande som fått betyget F eller Fx på prov två gånger av en och samma examinator har rätt att få en annan examinator utsedd för att bestämma betyg på provet, om inte särskilda skäl talar emot det. Framställan härom ska göras till institutionsstyrelsen.

Övergångsbestämmelser

När kursen inte längre ges eller kursinnehållet väsentligen ändrats har studenten, för de flesta delkurser, rätt att en gång per termin under en treterminsperiod examineras enligt denna kursplan. Dock gäller fortfarande begränsningarna enligt punkt e ovan. För överensstämmelser med det tidigare kurssystemet hänvisas till institutionens studievägledare.

Begränsningar

Kursen får inte tillgodoräknas i examen samtidigt med sådan inom eller utom landet genomgången och godkänd kurs, vars innehåll helt eller delvis överensstämmer med innehållet i kursen.

Kurslitteratur

Med reservation för ev. ändringar p.g.a. utgången litteratur e.d.

Delkurs 1: Dagens språksamhälle, 6 hp

Andersson, Lars-Gunnar. 2001. Fult språk. Stockholm: Carlssons. (Ca 240 sidor.)

Fraurud, Kari. 2004. Några sociolingvistiska förutsättningar för språklig variation och mångfald i Rinkeby. I: B. Melander, U. Melander Marttala, C. Nyström, M. Thelander & C. Östman (red.) Svenskans beskrivning 26. Uppsala: Hallgren & Fallgren. S. 25-47. (23 s.) (Stencil, säljs på institutionen.)

Josephson, Olle. 2009. Det svenska språksamhället. Manuskript (ca 35 sidor). (Finns tillgänglig på kursplattformen)

Kotsinas, Ulla-Britt. 1989. Stockholmsspråk genom hundra år. I: Tidschrift voor Skandinavistiek. Årg 10, nummer 1-2, 1989. S. 14-37. (24 s.) (Stencil, säljs på institutionen.)

Milles, Karin. 2008. Jämställt språk. En handbok i att skriva och tala jämställt. Småskrift utarbetad av Språkrådet. Stockholm: Norstedts Akademiska Förlag. Kap. 1-3, 5, S. 11-61, 77-92. (Ca 65 s.)

Nyström, Staffan. 1996. Introduktion till dialektologin. Stockholm: Institutionen för nordiska språk, Stockholms universitet. (Ca 30 s.) (Stencil, säljs på institutionen.)

Thelander, Mats m.fl. (red.). 1996. Samspel och variation. Språkliga studier tillägnade Bengt Nordberg på 60-årsdagen. Uppsala: Institutionen för nordiska språk, Uppsala universitet. Följande artiklar: Børestam Uhlmann, Ulla. Språkligt detektivarbete. Om problemkällor i interskandinavisk kommunikation. S. 75-86; Nordenstam, Kerstin. Karlars kraftiga blodkärl - ett manligt samtalsämne? S. 323-335; Omdal, Helge. Språknormering og språklig klima i Skandinavien. S. 357-374. (43 s.) (Stencil, säljs på institutionen.)

Språkriktighetsboken. 2005. Utgiven av Svenska språknämnden. Stockholm: Norstedts Ordbok. Inledning S. 7-38. (32 s.)

Sundgren, Eva. (red.). 2007. Sociolingvistik. Stockholm: Liberg. Följande artiklar: Andersson, Lars-Gunnar. Dialekter och sociolekter. S. 34-70; Bijvoet, Ellen. Attityder till språk. S. 113-143; Gunnarsdotter Grönberg, Anna. Ungdomsspråk. S. 221-257; Lainio, Jarmo. Tvåspråkighet och språkkontakter i Sverige - gammalt fenomen, nya utvecklingar. S. 258-309; Melander, Björn. Språkpolitik och språkvård. S. 310-335; Nordberg, Bengt. Vad är sociolingvistik. S. 11-33; Ohlsson, Maria. Språk och genus. S. 144-184; Sundgren, Eva. Språklig variation och förändring. S. 71-112. (345 s.)

Swedia-projektet. <http://swedia.ling.umu.se>. Om Swedia-projektet, dialekter, inspelning, fonetik och fonologi, språkvetenskap och transkriptioner.

Sveriges officiella minoritetsspråk. Finska, meänkieli, samiska, romani, jiddisch och teckenspråket. 2003. Skrifter utgivna av Svenska språknämnden, Stockholm. (76 s.)

Tandefelt, Marika, 1997. Språkmöten i Norden. Kontakt, konkurrens och konflikt. I: Boström, Rut (red.). Den nordiska mosaiken: språk- och kulturmöten i gammal tid och i våra dagar: Humanistdagarna vid Uppsala universitet 1997. Uppsala: Uppsala universitet. S. 31-40. (10 s.). Stencil, säljs på institutionen.)

Teleman, Ulf, Hellberg, Staffan & Andersson, Erik. 2001. Inledning till grammatiken. Svenska Akademien. Stockholm: Norstedts Ordbok. (86 s.)

Torp, Arne, 1993. Den norske språksituasjonen. I: Norsk læraren 1/1993. S. 41-45. (5 s.). (Stencil, säljs på institutionen.)

Delkurs 2: Grammatik i text, 6 hp

Hellspong, Lennart & Ledin, Per, 1997. Vägar genom texten. Handbok i brukstextanalys. Lund: Studentlitteratur. S. 11-29, 65-80. (19 s.)

Hultman, Tor G. 2003. Svenska akademiens språklära. Stockholm: Norstedt. (342 s.)

Språkriktighetsboken. 2005. Svenska språknämnden. Stockholm: Norstedts Ordbok. (Urval enligt lärares anvisningar)

Teleman, Ulf, 1987. Grammatik på villovägar. Skrifter utgivna av Svenska språknämnden 73. Stockholm: Esselte Studium. S. 7-55, 79-114. (85 s.) (Stencil, säljs på institutionen.)

Teleman, Ulf, Hellberg, Staffan & Andersson, Erik, 2001. Inledning till grammatiken. Svenska Akademien. Stockholm: Norstedts Ordbok. (86 s.)

Delkurs 3: Skriva, 4,5 hp

Domeij, Rickard. 2005. Datorn granskar språket. Svenska språknämnden. Kap. 1-3, 7-9. (63 s.)

Dysthe, Olga; Hertzberg, Frøydis & Hoel, Torlaug Løkensgard. 2002. Skriva för att lära. Skrivandet i högre utbildning. Lund: Studentlitteratur. Kap. 1-10. (148 s.)

Josephson, Olle. 1996. Det betydelselösa tidningsspråket. I: Thelander, Mats m.fl. (red.). Samspel & variation. Språkliga studier tillägnade Bengt Nordberg på 60-årsdagen. Uppsala: Institutionen för nordiska språk, Uppsala universitet. S. 185-197. (33 s.) (Stencil, säljs på institutionen.)

Karlsson, Anna-Malin, 1997. Textnormer i och utanför skolan - att skriva insändare på riktigt och på låtsas. I Svenskans beskrivning 22. S. 172-186. (15 s.) (Stencil, säljs på institutionen.)

Milles, Karin. 2008. Jämställt språk. En handbok i att skriva och tala jämställt. Småskrift utarbetad av Språkrådet. Stockholm: Norstedts Akademiska Förlag. Kap. 4. S. 63-76. (14 s.)

Nyström, Catharina. 1999. Det brokiga skolskrivandet. I: Svenskans beskrivning 23. Lund: Lund University Press. S. 303-312. (10 s.) (Stencil, säljs på institutionen)

Strömquist, Siv. 2005. Skrivboken. Skrivprocess, skrivråd och skrivstrategier. 4:e uppl. Malmö:Liber. Kap. 3-12, 17-19. (174 s.)

Teleman, Ulf. 1989. Veta och kunna. Om metakunskapens roll vid produktion av skriftliga texter. I: Skrivande. Rapport från ASLA:s nordiska symposium, Uppsala 10-12 november 1988. ASLA:s skriftserie 2. Uppsala. S. 5-29. (25 s.) (Stencil, säljs på institutionen.)

Hjälpmedel:

Språkriktighetsboken. 2005. Svenska språknämnden. Stockholm: Norstedts Ordbok.

Svenska Akademiens ordlista över svenska språket. 13 uppl. 2006. Stockholm: Norstedts.

Svenska skrivregler utgivna av Svenska språkrådet. 2008. Stockholm: Liber.

Delkurs 4: Samhällets texter och samtal, 9 hp

Adelswärd, Viveka. 1995. Institutionella samtal - struktur, moral och rationalitet. Några synpunkter på värdet av samtalsanalys för att studera mötet mellan experter och lekmän. I: Folkmålsstudier 36. S. 109-137. (29 s.) (Stencil, säljs på institutionen.)

Englund, Boel & Ledin, Per. 2003 (red.). Teoretiska perspektiv på sakprosa. Lund: Studentlitteratur. Följande artiklar: Englund, Boel & Svensson, Jan. Sakprosa och samhälle. S. 61-89; Englund, Boel, Ledin, Per & Svensson, Jan. Sakprosa - vad är det? S. 35-59; Englund, Boel, Hultén Britt, Mårdsjö Blume, Karin & Selander, Staffan. Texters auktoritet. S. 161-180; Melander, Björn & Josephson, Olle. Muntlighet och skriftlighet i sakprosatexter. S. 239-270. (106 s.)

Hellspong, Lennart & Ledin, Per. 1997. Vägar genom texten. Handbok i brukstextanalys. Lund: Studentlitteratur. (Enligt lärarens anvisningar.) (Ca 200 sidor.)

Lindholm, Camilla. 2001. men hur tror du de+e att man sku få de bortjobbat. När patienten ställer frågor till läkaren. I: Svenskans beskrivning 24. Linköping: Linköping Electronic Conference Proceedings. S. 139-152. (24 s.) (Kan hämtas på

<http://www.ep.liu.se/ecp/006/012/ecp00612b.pdf>.)

Lindström, Anna & Bagerius, Henric. 2002. Uppmanande aktiviteter i hemtjänsten. I: Svenskans beskrivning 25. Åbo: Åbo universitet. S. 132-141. (10 s.) (Stencil, säljs på institutionen)

Linell, Per. 1990. De institutionaliserade samtalens elementära former: om möten mellan professionella och lekmän. I: Forskning om utbildning. Vol. 17. S. 18-35. (18 s.) (Stencil, säljs på institutionen.)

Melander, Björn & Olsson, Björn (red). 2001. Verklighetens texter. Sju fallstudier. Lund: Studentlitteratur. (Ca 200 sidor väljs i samråd med läraren.)

Norrby, Catrin. 2004. Samtalsanalys. Så gör vi när vi pratar med varandra. 2:a uppl. Lund: Studentlitteratur. (Ca 250 sidor.)

Wirdeñäs, Karolina. 2008. Samtal och samtalsforskning. I: Eva Sundgren (red.) Sociolingvistik. Stockholm: Liber. S. 185-220. (36 s.)

Delkurs 5: Tala, 4,5 hp

Ehrenberg-Sundin, Barbro & Rydell, Charlotte. 2001. Tala för att tolkas. Skriva för att översättas. Skriftserie eu2001.se, Utrikesdepartementet. (32 s.) Kan laddas ner från www.regeringen.se/content/1/c4/34/99/3dfacbb4.pdf>

Hellspång, Lennart. 2005. Konsten att tala. Handbok i praktisk retorik. Studentlitteratur, Lund. (Ca 380 s.)

Hellspång, Lennart. 2001. Retoriken och den moderna vetenskapen. I: Kurt Johansson (red.) Vetenskap och retorik. Natur och Kultur, Stockholm. S. 13-28. (16 s.) (Stencil, säljs på institutionen.)

Lagerholm, Per. 1999. Talspråk i skrift. Om muntlighetens utveckling i svensk sakprosa 1800-1997. Lundastudier i nordiska språk. Lunds universitet. Kap. 3, s. 29-40, 60-62. (15 s.) (Stencil, säljs på institutionen.)

Milles, Karin. 2008. Jämställt språk. En handbok i att skriva och tala jämställt. Småskrift utarbetad av Språkrådet. Stockholm: Norstedt Akademiska Förlag. Kap. 6, s. 93-101. (9 s.)

Onsberg, Merete. 2001. Den retoriske krip. I: Rhetorica scandinavia. Tidskrift för skandinavisk retorikforskning nr 17/2001. Regstrup. S. 9-23. (15 s.) (Stencil, säljs på institutionen.)